

spurgte Arbejderne her i Landet, man har henvendt sig til Sogneraadene som de rette interesserede; men jeg maa gøre opmærksom paa, at Landarbejderne heller ikke ere særlig stærkt repræsenterede her paa Grund af den kommunale Valglov, vi have. Derfor kunne de Svar, der komme fra denne Side, heller ikke betragtes som fuldt gyldige Udtryk for, hvad Landarbejderne mene. Regeringen har villet gaa den Vej at gøre dette Forslag ringere end Kommissionsflertallets. Jeg ved ikke hvorfor. Jeg synes ikke, at det var for meget, man bød Arbejderne, om man havde fulgt Flertallet i Kommissionen. Jeg tror, at den høje Regering kunde have haft en rolig Samvittighed for sit Bedkommende, selv om den havde fulgt Kommissionsflertallet. Jeg føler mig, som sagt, overbevist om, at hvis man havde spurgt Arbejderne gennem deres saaklige Organisationer om, paa hvilken Maade de ønskede dette Spørgsmaal realiseret, vilde Svaret være blevet et ganske andet end det, der ligger til Grund for dette Forslag. Den Udflugt, der aabnes for Arbejderne ved dette Lovforslag, er karakteriseret ved en Udtalelse paa Side 7 i Betænkningen, hvor der staar, at Ejeren af en saadan Jordlod hverken er rigtig Jordbruger eller rigtig Arbejder. Jeg tror, han bliver saadan noget halvt af hvert; men det er ikke egnet til at fremme hans Selvstændighed, det er tværtimod egnet til at fremme hans U selvstændighed. Den Mand, der enten bor til Leje eller har et mindre Hus, vil i hvert Fald altid have lettere ved at drage fra Sted til Sted, hvor Efterspørgslen efter Arbejde er størst, end den Mand, der bor paa en saadan Lod og er bunden for ikke at sige stavnsbunden til det Hus, han har. Jeg tror, at de Folk, der komme i Besiddelse af disse Lodder, ville blive i høj Grad u selvstændige og bundne til det Sted, hvor de ere. De ville have vanskeligt ved at sælge og faa deres Penge ind igen og ere derfor bundne til Huset og maaske til en Arbejdsgiver, der er i høj Grad inhuman. Arbejderen har ikke frie Hænder til at drage fra Sted til Sted, saaledes som de Arbejdere, der enten bo til Leje eller eje deres eget lille Hus. Derfor er min første Anke imod dette Forslag den, at Jordlodderne blive for smaa. Hvis det virkelig, — hvad jeg troede — maatte være Lovgivningens Op gave at skabe selvstændige Hjem her i Landet, indser jeg nu, at dette ikke er slet Hyldest. Thi hvis man virkelig vilde dette, maatte man højere op med disse Jordlodders Størrelse. Det viser ogsaa selve Betænkningen. Først naar man naar op til at holde 3

Rør, aabnes der Udflugt til at blive selvstændig og ernære sig selv ved sit eget Arbejde. Men det er, som sagt, Arbejdsgivernes Standpunkt, der helt igennem har sejret i denne Betænkning og i dette Lovforslag. Selv om derfor dette Lovforslag skulde blive til Lov, vil det vist ikke i nogen væsentlig Grad friste Arbejderne. Jeg tror ikke, det vil føre til de Resultater, som jeg havde haabet, man havde tilsigtet. Jeg tror for det første ikke, at den Arbejderstrøm, der gaar fra Land til By og til fjerne Lande, i nogen Maade vil standses ved dette Forslag. Hovedhensigten med et saadant Lovforslag som dette maatte jo dog være at fremme gode Hjem, Hjem, hvor Børnene kunde faa en god Opdragelse, blive opdragne til dygtige Bønder, men jeg tror ikke, at dette vil naas med Jordlodder af den Størrelse, som der her er Tale om, thi de Folk, der komme i Besiddelse af saadanne Huse, ville som Regel være bundne til at gaa paa Arbejde hos Arbejdsgivere paa samme Maade, som om de ikke havde et saadant Hus. Naar de komme fra Arbejde hos Husbonden, skulde de gøre deres eget Arbejde ved Siden af efter Fyrkraften og maaske ogsaa arbejde om Søndagen, og det tror jeg ikke vil blive til Styrkelse og Bylke for den enkelte Arbejder eller for Samfundet. Hvorfor gaar man dog den Vej? Naar Udviklingen, som jeg sagde før, viser, at de Huse, hvor der holdes 1 à 2 Rør, ere i Tilbagegang, hvad Antallet angaar, blive færre og færre, medens Huse, hvor der holdes 3 Rør, ere i Fremgang, hvad Antallet angaar; hvorfor da ikke gaa en Middelvej og sige: Lad os faa nogle af disse Huse. Jeg antager, at Svaret fremdeles maa blive det, at det er Arbejdsgiverstandpunktet, der har sejret. Jeg kunde antage, at man paa sine Steder kunde tænke sig, at den Løsning, der her foreslaas, var den rigtige. Men Forholdene ere jo ikke ens over hele Landet, og hvorfor saa binde sig til en bestemt Størrelse af Lodderne? Hvorfor ikke aabne Udflugt for de Folk, der have en lidt større sammen sparet Kapital, til at nyde godt af denne Lovs Betsignelse, selv om de skaffe sig en lidt større Jordlod. Fra Husmandskreditforeningernes Side vil der jo intet være til Hinder derved, idet de udlane i Huse til en Værdi af indtil 6,000 Kr., og jeg ser heller ikke, hvorfor man fra Lovgivningsmagtens Side skulde være saaledes til Sinds, at man siger: Vi ville ikke hjælpe de Folk, der erhverve sig en Ejendom af fra 4—6,000 Kr.s Værdi, fordi de maaske have været saa heldige at sammen spare en lidt større Kapital, end Lovforslaget angiver. Jeg synes, at